

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (insetati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemai nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 95.

V Ljubljani, v torek 28. aprila 1891.

Letnik XIX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 27. aprila.

Adresa.

Gospodska zbornica se je zjediniła gledé adrese in dotična komisija rešila je danes posvetovanje o nji v petih minutah. Liberalna stranka se je vdsła konservativni večini in je pritrđila tudi odstavku, ki tirja versko-nravno podlago za razvoj občnega blagostanja.

V četrtek pride adresa menda že v zbornici sami na dnevni red.

Veliko bolj počasi vrši se ta reč v poslaniški zbornici. Poročevalec Bilinski je že zdavnej izdelal svoj načrt, ki ga pa udje adresnega odseka v roke dobé menda še le v sredo. Danes je bilo po državnozbornski palači jako veliko govoričenja in ugibanja gledé postopanja konservativnega kluba v adresni zadevi, in trosila se je celó novica, da se je klub zaradi adrese že razbil.

Dozdaj, ko to pišem, pa konservativni klub še ni imel nobenega razgovora o adresnem načrtu, torej tudi ni bilo nobenega povoda, da bi se bili razni oddelki sprli med seboj. Kolikor je bilo poslancem mogoče to reč pretresati v zasebnem pogovoru, pokazalo se je popolno soglasje med njimi. Nemški konservativci želé, da se naglaša potreba versko-nravne podlage za razvoj ljudskega blagostanja, kar je tem umevnejši, ker se to poudarja v adresi gospodske zbornice in so dotičnemu odstavku pritrđili celó najhujši liberalci.

Kdo bi mogel torej oporekati, ako se kaj jednakega zahteva tudi v poslaniški zbornici? Slovanski poslanci na drugi strani zahtevajo naglašanje narodne ravnopravnosti, kar je samo po sebi umevno, ker te zadeve omenja tudi prestolni govor. Nemški konservativni poslanci vidijo, da so te zahteve slovenskih tovarišev v klubu opravičene, zato jih bodo po vsej moči podpirali, da se primeren odstavek sprejme v adreso. Slovensko-hrvatska zveza je to

reč med seboj pretresala in se zjediniła o svojem postopanju.

V tej seji je bilo tudi soglasno konstatirano, da je vse izmišljeno, kar piše „Edinost“ v št. 33. z dné 25. t. m. v različnih novicah o jugoslovanski zvezi, oziroma o zbiranju kandidatov za budgetni odsek, zlasti kar podtika poslancu Klunu, ki se je strogo držal „zvezinih“ sklepov.

O razpravah današnje seje poročam prihodnjič.

Iz Hrvatske.

(Izvirni dopis.)

Kar sem že večkrat v svojih dopisih trđil, da hrvatsko Primorje skupaj z Reko propada vskljub vsem stroškom za vzdrževanje mornarice od strani madjarske, potrjuje zdaj samo reško javno mnenje, ki je našlo izraz v časopisu „Voce della Verità“. Le tá časopis odgovarja „Pester Lloyd“, ki je pred nedavnim povzdigoval madjarsko pomorsko trgovino o priliki podeljenja znatne podpore reškemu društvu „Adria“, da vrednik peštanskega lista nima ni pojma o pomorskej trgovini, in da je smešno, kako morejo taki ljudje, ki niso nikdar v Primorju živeli, sploh soditi o razvitku pomorske trgovine. Omenjeni list kar naravnost pové, da je pomorska trgovina reška popolnoma propala vsled nepraktične prometne politike madjarske. Trgovina pomorska je v Reki, pa tudi v ostalem hrvatskem Primorju cvetela davno poprej, nego so začeli Madjari skrbeti za Reko. Tukaj živi od starodavnih časov podjeten narod ter se je tudi vse do najnovjših časov kot tak vzdržal. Ali ko je na morju zavladała plovitba s parobrodi, zvéla je naša primorska trgovina propadati, ker ni imela dovolj kapitala, da si preskrbi mesto lesenih ladij železne parobrode. Takrat je bil čas, da je država storila svojo dolžnost, ali ni imela zato svojih oči, nego je odnošaje samo proučavala ter jih še zdaj proučuje, kakor „Pester Lloyd“ trdi; pomorski narod pa od vsega tega nima nič. „Naša trgo-

vinska mornarica je bolna na celem telesu“ pravi omenjeni list, „pa se ne dá ozdraviti, če se le en del leči“. S tem misli namreč omenjeno podporo društvu „Adriji“ namenjeno. S to podporo je vlada samo nekoliko židom pomogla, ne pa vsemu prebivalstvu, ki je vsake podpore potrebno, kajti brez njega tudi Reka ne more obstati. In vendar je nezasišano, da bi se moglo pomorsko trgovsko mesto vzdržati, če nima kulturnega ozadja. In ravno to je pri Reki slučaj, kajti z nesrečno prometno politiko so Madjari ubili celo hrvatsko Primorje ter tako tudi Reki od te strani vsak napredek odvzeli. Da je ostalo Primorje v prometnej zvezi z Reko, napredovalo bi bilo to mesto še veliko bolj, nego je, ter se vsaj ne bi moralo bati, da bode moralo pod takimi okolnostmi nazadovati. Da je madjarska država storila ob pravem času svojo dolžnost, ter v tem pogledu ravnala kakor druge napredne države, ne bi danes toliko obitelj primorskih vsled pomanjkanja vsakih sredstev propadalo. In kakšno prebivalstvo propada? To je prebivalstvo ob hrvatskem primorju, pridno in delavno prebivalstvo, ki ne more živeti na svoji kameniti zemlji, na morju pa si ne more nič zaslužiti, celó rib ne more loviti, kajti tako odreja glasoviti avstrijsko-talijanski dogovor, ki je primorske Slované izdal Talijanom, kar imajo na duši avstrijski državniki.

Naj se židovski „Pester Lloyd“ ozre na poslednji popis prebivalstva, pa bo videl, za koliko je palo prebivalstvo hrvatskega primorja. Naj pride njegov krivonosni vrednik k nam doli v primorje, da se prepriča, kako more v Bakarcu blizo Reke pa tudi v ostalih mestih naše obali kupiti hišo z vrtom za 50 goldinarjev. Naj pové nam ta veliki gospod, ki tako rad sodi o Hrvatih slabo, kdo je kriv, da narod tako propada? Potrošene so ogromne vsote za podpiranje ostalih industrij, našej pa, ki je gotovo tudi narodna, so vzkratili nekoliko sto tisoč goldinarjev, s katerimi bi jo bili mogli rešiti. Reška trgovska komora je zahtevala od vlade mere, ki bi

LISTEK.

Pomladni Glasi.

Posvečeni slovenski mladini. Vredil in založil Cirilski. V Ljubljani 1891. Tiskala „Katoliška Tiskarna“.

To je naslov krasnej 120 strani obsezajoči knjižici, koju so spisali marljivi ljubljanski bogoslovci ter jo posvetili slovenski mladini, naj bi si živo vtisnila v svoja nežna srca prelepe nauke, koje jej podajajo iz ljubezni plamtečega srca do slovenske mladine. Povod knjižici je brezdvomno dala tristoletnica, koje letos obhaja ves katoliški svet v proslavo blažene smrti sv. Alojzija. To nam svedoči že uvodna pesnica „Angelskemu mladeniču“, a je še bolj razvidno iz izvrstnega životopisa „Svetega Alojzija Gonzage“ in pa iz dramatičnih prizorov: „Alozijeva slavnost“ in „V Rim!“ Motili bi se pa, ko bi trđili, da je ta povod ob jednem tudi vzrok podjetja, koje hočejo nadaljevati v prospeh naše mladéži — ne, marveč pomanjkanje pripravnega in koristnega berila, koje bi mogli z vspehom podajati v roke našega mladega naraščaja. S pričujočo knjižico so v dosego tega smotra storili prvi korak in mi ne moremo, da ga ne bi prav pristržno pozdravljali, kajti je nam porok krasnega

sadu, ki priklje kedaj iz nežnih sre naše mladine, ako bo čitala take in enake proizvode. V to pomozi Bog!

Vsebina je jako mnogovrstna: pesnice, slike, povesti. Prevladuje pa ozir na sv. Alojzija in to prav primerno, saj je baš mladina pod prav posebnim varstvom njegovim — in pa ta veličastna podoba sv. Alojzija!

Med pesnicami zavzema vsekako prvo mesto „Pastirček Miha“, koju lahko imenujemo klasičnodovršeno. Mihec izmakne pet petic, pa si kupi svetlo trombo misleč, kakšno veselje bo sedaj imel na paši. A tu se mu zbudi vest in zazdi se mu, kakor bi že vsaka stvar vedela, kaj je storil — vrana, brglez, menki, žabe, brencelj, vsako ga kara po svoje. Prepelice pojó v zlatem žitu: „Pet petic“, a kobilar mu bridko oponaša, češ: „Bilo je obilo“. Tu ne veš, kaj bi bolj občudoval, ali psiholožno resnico pojavov v mladem tatku ali povsem zadeta posnemanja glasov po naravi ali priprosto dikcijo cele pesni. Istotako nam ugaja „Dedek“. Manj ugodno se moremo izraziti o pesnicah „Pozabljeni cvetici“, „Pred pomladjo“ in „Nagrobne misli“, kajti nekako prese-gajo obzorje čitateljev, kojim podajamo tako hrano, kakor je n. pr. v „Siroti“. S tem pa ni rečeno, da navedene pesnice ne ustrezajo pesniškemu ukusu, ne, marveč hočemo le poudarjati, da nekako motijo

potrebno enoto cele knjižice. V zadnej pesnici je izražena h koncu mala neresnica, češ, da

— — — — ob konci let,

Zvenel na vek bo zemlji cvet,

kajti vemo, da se takrat zemlja prerodi in ž njo i cvet. Sicer je pa pesen jako lepa, le da ni na pravem mestu. Bolj ugajati „Planiki“ in pa „Utopljeni zvon“.

Bliže smotru, kojega hoče doseči knjižica, so prozajični spisi. Pohvalno omenjamo životopisa „Svetega Alojzija Gonzage“ izpod peresa J. Benkoviča. Pisatelj v kratkih potezah prav lično naslika zavetnika mladine, sv. Alojzija, ter vnema čitatelja, da ga posnema v življenju — kar se mu je tudi gotovo posrečilo. Posamezne opomine proti koncu spisa bi bil po naših mislih brez škode lahko izpustil, kajti visé nekako v zraku. Životopis naj je že sam po sebi tak, da čitatelj neposredno iz njega lahko povzame, kaj je posnemanja vredno in kako se naj posnema — sicer zaidemo v neprijetno moralizovanje.

„Mlado življenje“, slika, spisal A. Rován, se sme šteti med najlepše in najganljivejše enake vrste — ne motimo se, ako trđimo, da bo marsikomu privabila solzo iz oči. Tako priprosto in vendar kako sočutno pokaže zlasti „gospokim“ otrokom, da ni prav, ako zaničujejo druge, samo zato, ker so

bile mogle povzdigniti pomorsko industrijo in trgovino ter pomorce obdriti, kajti reška trgovska komora dobro vé, da je to poglaviti in temeljni pogoj, po katerem more napredovati tudi reška luka. Ko bi imel v tem pogledu prav vrednik „Pester Lloyd“, ne pa reška trgovska komora, vprašamo, kako naj potem živé Hrvati in reški meščani? Lastniki brodov ne morejo biti, kajti „P. Lloyd“ jih drži za nepotrebne; poljedelci ne, ker njihov kraj je kamenit; ribarji tudi ne, kajti po mejnarodnem ugovoru so žrtvovani tujim interesom. Morda bi morali brati iz morja biserje in korale, ali to menda peštanski žid vé, da tega ni v našem morju.

Tako po priliki pripoveduje reški list o reških zadevah in o položaju hrvatskega primorja. Žalostna je ta slika, ki je pa v resnici še bolj črna, nego jo omenjeni list opisuje. Dolgo so sleparili Madjari svet s svojo Reko in pomorstvom. Če je kateri hrvatski list kaj o tem pisal, precej so oporekali ter trdili, da se to piše le iz nasprotja proti Madjarom. Ali zdaj jim je povedal popolno resnico njihov gojenec in ljubimec; kaj porekó na to?

Hrvatski zbor, ki se snide 21. maja, bo imel v prvem redu pretresati zaključke regnikolarnih deputacij gledé hrvatske zemljiščne odveze. V poprejšnjih mojih dopisih sem to vprašanje razjasnil ter izrazil tudi neizpolnjeno nado, da bi mogla Hrvatska v tem vprašanju vendar le svojo pravico zadobiti. To se ni zgodilo, kajti Hrvatje sami so potrdili vse pogodbe ogrske regnikolarne deputacije, četudi jih je neumorni poslanec Brlić od tega odgovarjal. Ves njegov trud je bil zastonj. Brez vspeha je dokazoval osamljeni domoljub, da je po vseh dosedanjih postavah vprašanje zemljiščne odveze le hrvatska zadeva, in da ni mogla nagodbena postava niti najmanje preklicati poprejšnjih postav o zemljiščne odvezi, kakor je to tudi v Avstriji, kjer vsaka dežela neodvisno od državnega zbora upravlja s svojo zemljiščno odvezo. Ta njegova trditev ni obveljala, nego se je sprejel predlog ogrske regnikolarne deputacije, ki gotovo ni namenjen koristiti Hrvatske. Tako se bo v bodoče pobiral davek kakor do zdaj tudi v imenu zemljiščne odveze vkupe z drugimi davki ter potem delil po znanem ključu 44% za Hrvatsko in 56% za Ogrsko. Iz teh davkov se bo pokrivala zemljiščna odveza. Ker pa hrvatska zemljiščna odveza bolje stoji nego ogrska ter se bo tudi poprej izplačala nego ogrska, je Hrvatska gotovo na zgubi, ker se zato davek na Hrvatskem po izplačanej zemljiščne odvezi ne bo zmanjšal, nego bo ostal kot državni davek neizpremenjen. To je za Hrvatsko gotovo nepravilno, pa bo še bolj, ker se bo s časoma tudi v Krajini davek povišal na račun hrvaško-ogrské zemljiščne odveze, katere pa v Krajini sploh ni bilo ter se v to ime ni dozda tamkaj nič plačevalo. S privoljenjem domačih sinov tedaj se bo dečasoma lahko povečal davek, ki je že zdaj neznošen za te siromašne kraje. Tako tedaj so popustili hrvatski poslanci v tem vprašanju za bodočnost. Ali tudi za prošlost niso znali obraniti svoje

revni. — Hudo nam je — da mora Tonče umreti. . . .

„Sirota“, spisal „Podgrajski“, je vrlo zanimivo in pa samostojno narisana — škoda, da pisatelj prevečkrat začenja stavke z in in pa s pa, včasih celó napačno. Spis je ko nalašč za mladino. Takisto nam ugaja „Čudno drevo“, „Marija pomočnica“ in pa „Na počivalu“.

Najdaljša med povestmi je pa „Cerkvica v gozdu“, spisal J. D. Veliko je tu nagromadenega lepega in koristnega, veliko spodbudnega in srce poblažujočega, zlasti nam je lep zgled Janezek s svojim blagim vedenjem. Tako je treba pisati za mladino, potem bo imela gotovo dobiček od čitanja! Vendar pa moramo tu pripomniti, da je sveta naloga pisateljeva, da se giblje vedno in povsod po verjetnostih, kar smo tu pogrešali. Tako n. pr. ni verjetno, da bi tatje skrivali orodje v cerkvi, ker je preblizo logarjeve kočé, da bi Janezek prvo sveto obhajilo sam prejel v podružnici, da bi se tatova sama izdala ter koj drugi dan prišla z graščakom k cerkvi.

Temu sledé trije dramatični prizori: „Alojzijeve slavnost“, spisal J. D., „Volk“, sp. A. Medved in „V Rim!“ spisal J. D. — Ne bilo bi prav, ko ne bi bili v knjižico sprejeli i dramatičnih prizorov, da se mladina i s to stroko pesništva malo po malem seznaní, vendar bi svetovali, da naj le-ti

koristi. Hrvatska zemljiščna odveza je namreč že od leta 1884 aktivna ter se je od tega časa nabral lep kapital, ki bi moral po vseh dosedanjih postavah pripasti le v korist Hrvatske in nobenemu drugemu. Tako je sklenila tudi s početka hrvatska regnikolarna deputacija ter namenila to svoto porabiti na amortizacijo same zemljiščne odveze. Vendar pa tudi po tem predlogu Hrvatska ne bi imela nobene koristi, ker je izročena uprava te zaklade zajedniškej vladi, ki bo de sama davek razpisovala tudi za našo zemljiščno odvezo. Samo predlog poslanca Brlića je bil pravičen, ki je konsekventno trdil, da je ta prihranjena svota hrvatska lastnina in da more hrvatski sabor ž njo razpravljati po svojej volji. Zadeva se je rešila zopet na škodo Hrvatske, kajti tudi ta svota se bo de delila po poznatem ključu, pa bo de tako od hrvatskih dohodkov imela Ogrska veliko korist. Svoto so nekateri proračunili na štiri milijone. Ali regnikolarci so bili zadovoljni tudi z manjšo, namreč z ono, katero je opredelil glasoviti Falk in pa minister ogrskih financ.

Naši poslanci so se zadovoljili s takim odgovorom, namesto da so si dali truda ter preiskali, kolika je ta svota. To je menda že največja popustljivost in malomarnost za javne posle. Namesto štirih milijonov so izračunali Madjari le 2,660.000 gld., in od teh dobi Hrvatska svojih 44%.

Vendar pa je bolje, da dobi Hrvatska vsaj to svoto, s katero bo de mogla po svojej volji razpolagati, nego da se je uporabila če tudi vsa svota za amortizacijo zemljiščne odveze, ker za deželo to ne bi bila nobena korist, kar sem zgoraj omenil.

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. aprila.

Notranje dežele.

Adresa gospodske zbornice. Že iz večrajšnjega telegrama je razvidno, da se je v gospodski zbornici doseglo mej večino in manjšino popolno sporazumljenje zastran adrese. Levičarji so popustili svoje pomislíke. Omeniti pa moramo, da nekateri levičarski govorniki v odseku se neso le spodtikali nad prekonservativnim duhom adrese, temveč tudi nad odstavkom, ki se tiče češko-nemške sprave. Ta odstavek opisuje to stvar na jednak način, kakor prestolni govor, levičarjem se pa ni zdel dovolj jasen in so zahtevali, da se gospodska zbornica odločneje izreče za to spravo. Ker se pa večina ni ozirala na njih želje, zadovoljili so se nazadnje z obliko adrese tudi v tem oziru.

Poljska hegemonija. Madjarski list „Egyetértés“ svetuje Poljakom, da napró vse síle, da v drž. zboru zastopane dežele za poljščino si tako osvojé, kakor so Madjari Ogrsko za madjarščino. Stvar se ogrskemu listu ne zdi težka, ker Poljaki itak že gospodujejo v tretjini Avstrije. Na Češkem, Moravskem in v Šleziji ne bo de prevelic težav, drugod pa tudi pojde. Ta svét madjarskega lista kaže, kako slabo poznajo Madjari razmere v naši državni polovici. Nemci in Čehi neso Slovaki, da bi se dali kar tako raznaroditi. Nemci imajo preveliko podporo v nemški kulturi in pa v síli sorodne nemške države, da bi se dali popoljščiti. Čehi se pa zadnji

proizvodi vselej zavzemajo najmanjši prostorček, kajti mladina ne vé prav, kaj naj bi s takimi in enakimi spisi. Prozi ložej sledi. — „Alojzijeve slavnost“ kakor tudi naslednja prizora bi se dala prav vspešno uprizoriti — mladina bi imela dokaj nedolžnega veselja.

V prvem igrokazu se nam zdi, da je Jožek malo premoder, v poslednjem pa preveliko vé Štefan o Rimu, o papežu, o njegovi straži, o Vatikanu itd., on, ki niti ne vé primeroma, kje bi bil Rim.

O jeziku se moramo prav pohvalno izraziti, kajti smelo trdimo, da že davno neso dobili v roke knjige, ki bi imela vseskozi tako lep in pa pravilen jezik. Zapazili smo nekatere nedoslednosti, kakor oltar, altar, prestopiti se; govorec o stariših jih sedaj vičejo, sedaj tičejo — kaj je prav in bolj v duhu našega jezika? Mislímo, da je bolj po naše, da so mati rekli, — a to so malenkosti. — Kakor je razvidno, ima pričujoča knjižica mnogo vrlin poleg malih hib, ki pa se dádo izgovarjati s tem, da pisatelju, ki se trudi za mladino, nasproti režita Scylla in Charybdis, da ne piše previsoko ali pa preotročje. Podjetju želimo iz dnu srca prav dobrega vspeha, zlasti, ker so se vrli ljubljanski bogoslovci potrudili tečno hrano za mladino podajati i v pravilni posodici, v krasnej zunanjej obliki!

Lapuški.

čas tudi v kulturnem oziru morejo meriti s Poljaki, v narodnogospodarskih ozirih jih pa daleč prekašajo. Živiljenjsko sílo češkega naroda so že dovolj spoznali Nemci. Kar se Nemcem ni posređilo, bi se najbrž tudi Poljakom ne.

Vnanje države.

Proglašenje bolgarske nezavisnosti.

Po časnikih se zopet razširja vest, da hoče bolgarska vlada od Turčije odločno zahtevati, da prizná kneza Ferdinanda, če ne bo de proglasila nezavisnost Bolgarije. Ta vest se je že večkrat razširjala, ali vselej se je pokazalo, da ni bila osnovana. Bolgarski ministerski predsednik Stambulov je preveč previden državnik, da bi to storil, kajti to dobro vé, da bi s tem Bolgarija le izgubila simpatije Evrope.

Umor ministra Belčeva. Minoli teden izpustili so v Sofiji 25 oseb, o katerih se je sumilo, da so bili v zvezi z morilci ministra Belčeva, ali se je pokazalo, da so bili nedolžni. Preiskava bo de ta teden končana in bo de nekda skoro vse zaprte osebe izpustili, samo Karavelova in dva njegova pristaša in tri Cankovce obdržali bo de še v zaporu, dokler poizvedbe bolgarskih tajnih agentov v Rusiji, Srbiji in Rumuniji ne pokažejo, da so nedolžni.

Srbska vojska. Srbski uradni list priobčil je zakon, s katerim se je vlada pooblastila, da vzame deset milijonov frankov proti 6% obresti na posodo za neobhodno potrebno oboroževanje. Vojni minister je dné 13. aprila odredil, da se začne šestmesečni kurz za izobraževanje rezervnih častnikov. Srbska vlada menda sluti, da zná priti do kakih homatij na Balkanu, in zatorej hití s pripravami.

1. maj v Italiji. Stavci v Rimu so sklenili, da bo de praznovali dan 1. maja, njim se bo de najbrž pridružili tovariši v drugih večjih italijanskih mestih. V Napolju so posebno hude agitacije za prvi maj. 22 oseb so že zaprli, ker so hujskali delavce, da se dné 1. maja spuntajo. Policija je konfiskovala več oklicev, v katerih se pozivljajo vojaki, da naj potegnejo z delavci. Oblastva so zatorej v veliki skrbi, ker se je bati dne 1. maja velikih izgredov.

Francoski budget bogočastja. Kakor vsako leto, tako so tudi letos v budgetni komisiji francoske zbornice predlagali radikalci, da se ne dovoli budget za bogočastje in tako popolno loči cerkev od države. Ta predlog je pa bil seveda odklonjen z veliko večino glasov. Zmerni republikanci sicer neso prijaznejši cerkvi nego radikalci ali poznajoč mišljenje francoskega naroda se vendar ne upajo tako daleč.

Carinska politika v Franciji. V francoskih parlamentarnih krogih so precej navdušeni za povišanje carin. Carinska komisija zbornice poslancev se je izrekla, da Francija z nobeno državo ne sklène trgovske pogodbe in znatno carine poviša. Francoskim trgovcem pa malo ugajajo taki sklepi, kajti na francosko povišanje carin odgovorile bo de druge države tudi s povišanjem carin za francoske izdelke. Trgovina z inozemstvom bo de jela pešati. V nedeljo je v Parizu več trgovcev imelo shod in so se izrekli proti povišanju carin in za obnovenje trgovskih pogodb, kajti povišanje carin bi uničilo trgovino, in trgovino Francoske in deželo popolnoma osamilo. Sistema trgovskih pogodb je prvela v tridesetih letih Francijo do blagostanja.

Odprava šolnine v Angliji. Angleški budget letos kaže lep prebitek. Vlada je sklenila, da se ta prebitek porabi v to, da se odpravi šolnina. Nekateri konservativni poslanci bi nekda rajše videli, da se ponižajo davki, ali se bo de najbrž vendar zadovoljili z vladnim predlogom.

Izvirni dopisi.

Z Vrhnike, 26. aprila. „Narodov“ dopisnik je zopet jedenkrat nabral malo gradiva iz vseh kotov, da bi poskusil odgovoriti nekaj na zadnji dopis „Slovenčev“ z Vrhnike. Pové pa že naprej, da ne bo de več odgovarjal „Slovenčevemu“ dopisniku. No, to je že stara navada takih, ki ne vedó ničesar stvarnega odgovarjati. „Slovenčev“ dopisnik pa je vedno pripravljen odgovarjati, ker je prepričan o pravosti svojih dopisov, in sicer takoj, ker mu ni treba iskati Bog vé kako daleč svojih dokazov. Do zdaj mu ni mogel še nihče nič stvarnega ovreči, kar je napisal v „Slovenču“, in tudi danes je še istega prepričanja. Le berite!

Pisal sem, da je tukajšnja duhovščina zaradi „Brusa“ izstopila iz čitalnice. No, ali mar ni res? Poglejte v čitalnični zapisnik in prepričali se bode.

Da je za volitvenih dnij prišlo par števil „Slovenčevih“ nekemu nemškutarju v roke, („Narodov“ dopisnik seveda pravi: „vsak dan“), tega jaz še omenil nisem, še manj oporekal. Torej kaj hoče ta „fakt“ mojemu dopisu?

Dopisnik „Narodov“ trdi, da pravim: „Na Vrhniki je samo jeden nemškutar“. Ako tako slabo vidi, svetujem mu naočnike. Tega ne najde v mojem dopisu. Saj mu lahko jaz imenujem koga izmed njegovih somišljenikov, recimo, Majaronovih volilcev, ki je nemškutar.

Ako pa kdo našteje petnajst nemškutarskih glasov, ki so bili na Vrhniki za g. Globočnika, kakor „Narodov“ dopisnik fantazira, dam za katoliško društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniki petdesetak.

To tudi vé „Slovenčev“ dopisnik, česar pa „Narodov“ dopisnik ne vé, da je volilna komisija vse kaj družega, nego volilci.

Kar se „zlorabe lece“ tiče, povedali smo že zadnjikrat, naj dopisnik napiše, kaj je slišal, potem bo se že govorilo. Dokler pa le išče po privatnih družbah, da bi kaj vjel, gotovega pa nič ne vé povedati, toliko časa je najlepše, da molči o tem.

Kaj se je o volitvah v neki hiši govorilo, povejte, g. dopisniče! Kaj ménite, da bodem jaz za Vas nabiral po hišah gradiva za Vaš list, ker mene domišljate?

Velika domišljija „Narodovega“ dopisnika je, ako trdi, da je kdo „čitalnični odbor“ povpraševal, ako ima kaj zoper „društvo rokodelskih pomočnikov“. Odbora ni nihče hodil vpraševati, pač pa delodajalec, in ako je kak delodajalec slučajno odbornik „čitalnični“, mi ne moremo zato, še manj pa „Narodov“ dopisnik.

Lep „fijaško“ je tudi naposled, ako dopisniku „Narodovemu“ ne gre v glavo, zakaj je osnovalni odbor „katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“ okrog gospodarjev hodil, ako je društvo samo za pomočnike. Pravila društvena bili bi prebrali prej, potem pišite.

S šenturske gore, dné 24. aprila. Ker sem na spodbudo profesorja g. W. Vossa začel nabirati tudi zanimive glivice, posebno mikroskopske, in v teku treh let jih že mnogo nabral, prosil sem g. Bachmanna, naj mi za poslano podzemeljske žužke blagovoli dati v zamenjavo nekaj glivičnih „praeparatov“; in včeraj res dobim od njega 40 komadov takih „praeparatov“. Dasi pa je on sam od njih plačal poštnino, moral sem še jaz šteti 82 kr., in sicer 72 kr. carine, 10 kr. pa za T. G. Ne vé, kaj ti dve črki pomenjati. Smešno je, da je sl. c. kr. carinski urad v Ljubljani zasledil v teh glivičnih „praeparatih“ „exotische Instrumente“, kakor stoji zapisano v pobotnici št. 1921/6, akoravno je gosp. Bachmann razločno zapisal na zavitek „Mikroskopische Paeparate zum Studium“. Se bolj čudno pa je to, da moramo od takih malovrednih, le za védo namenjenih stvari še carino plačevati. Kaj neki porekó Bavarci, kadar jim naznanim, da moramo v avstrijski državi celó od glivic carino plačevati. Umestno bi bilo, da bi gospodje carinskega urada malo se spominjali besed „est modus in rebus“ in prizaneljivi bili v takih zadevah.

Iz spodnje savinjske doline, 27. aprila. V Vašem cenjenem listu z dne 25. aprila ste pristavili dopisu „iz Gorenjega Grada“ opazko: „Poroštvo o istinitosti moramo prepustiti g. dopisniku, ker ne poznamo tamošnjih lokalnih razmer.“ Tih opazovalec iz spodnje savinjske doline, kateremu so popolnoma znane razmere v Gorenjemgradu, mora k temu pristaviti: Res čudno je, da „Sl. Narod“ take dopise pobira, katere je že Celjska „Vahta“ popolnoma prežvečila, pa — verwannte Seelen suchen — und finden sich! Gospodu županu Jožetu Kranjcu in njegovemu tajniku pa vsa čast, ker jih „Vahta“ in „Slov. Narod“ napadata.

—e—

Dnevne novice.

(Valvazorjev spomenik.) Sinoči je v bralni sobi deželnega muzeja g. kustos Müllner povodom svojega predavanja o starinskih najdbah v „Zvezdi“ in „Gradišču“ izročil vzorec Valvazorjevega kipa deželnemu muzeju po navzočih deželnih odbornikih g. ces. svetovalcu Murniku in dr. J. Vošnjaku z naslednjim nagovorom: Leta 1889 je bilo 200 let, ko je izšlo delo „Ehre des Herzogthums Krain“, in leta 1893 bode 200 let, ko je umrl pisatelj te velevažne knjige. Če kaki mož, gotovo zasluži Valvazor neminljivo zahvalo, zvesto posnemanje in odkritosrčno spoštovanje vsakega plemenito mislečega kranjskega domoljuba. Odkrita vernost, zvesta udanost cesarski hiši, osebna hrabrost, vednostna marljivost, bister razum, oster pogled in v resnici ganljiva ljubezen do domovine, to so bistvene črte značaja tega vrlega moža, ki je daroval vse svoje imetje v proslavo domovine. Dolžnost je torej naša, da počastimo Valvazorjevo ime s spomenikom, in to dolžnost moramo izvršiti. To je vzbudilo govorniku misel, da je naredil načrt za spomenik, in sin naše dežele, govornikov bratranec, g. Josip Müllner,

kipar v Solnogradu, je naredil vzorec za kip. Na podstavku je napis:

VALVASOR
STILO GLADIO
QVE TOTVS
PATRIAE
VIXIT ANN LII.

Slovenski se glasi napis: Valvazor je s peresom in mečem ves živel za domovino 52 let. Blagovolita velesp. gospoda zastopnika deželnega odbora vzorec kipa sprejeti v last deželnega muzeja. Dostavljam še željo, da bi l. 1893 ob dvestoletnici Valvazorjeve smrti mogli odkriti marmoren spomenik. — Umetnik, ki je naredil vzorec po jeklorezu v knjigi „Ehre des Herzogthums Krain“ jako dovršen, je kmečki sin iz vasi „Za fara“ pri Žužemberku, pri hiši se je reklo „pri Bildetu“. Josip Müllner se je izvežbal v delalnicah in na akademijah v Gradcu in na Dunaju in deluje že 25 let v Solnogradu kot znan umetnik.

(Predavanje v muzeju.) Ko je sinoči gospod kustos Müllner z nagovorom odkril vzorec Valvazorjevega spomenika, predaval je potem o rimskerc. ostrogu „Castua aquilina“, ki je stal na sedanjem Mirju. Kot znan veščak in poznavatelj starin je g. kustos Müllner obširno razlagal in s podobami pojasnjeval stari rimski ostrog ter obilnemu odličnemu občinstvu kazal najdbe, katere so dobili pri kopanju kanala v „Zvezdi“ in „Gradišču“. Najznamenitejši najdbi so žebli od vrat, ki so bile pri vходу v rimski tabor; dalje je vzbujal občno pozornost ilovnati, korenu podoben cilindar s hieroglifnim napisom. Ker bomo o priliki priobčili ves govor, opomnimo danes le še to, da je govornik z raznimi zgodovinskimi citati govoril tako prepričalno in jasno, da mu je občinstvo izrazilo po končanem govoru burno pohvalo. Škoda, da je soba, odločena za predavanja, pretesna.

(Župnijski izpit) delajo te dni v Ljubljani naslednji častiti gospodje: Valentin Aljančič, administrator na Dobravi; Janez Ambrož, kapelan v Moravčah; Valentin Bernik, beneficijant na Vrhopolji in Avgustin Sinkovec, kapelan v Žužemberku.

(Šolski izlet.) Učenke tukajšnje c. kr. strokovne šole za umetno vezenje in šivanje čipk so napravile včeraj izlet v Trst, da proučé tamošnjo umetno-obrtno razstavo. Izleta se je udeležilo 27 učenk in dve učiteljske moči.

(Podporno in bolniško društvo pomožnih uradnikov) za Kranjsko v Ljubljani sklicalo je za soboto dne 2. maja 1891 ob 7. uri zvečer v gostilni „Pri panju“ Vegove ulice št. 10 — tretja hiša od realke naprej proti nemškemu trgu — javni shod vseh pomožnih uradnikov, bodisi, da so pri javnih uradih ali pri privatnih osebah nameščeni, da se posvetujejo o korakih, ki bi jih bilo storiti v pospeševanje njih interesov. — Pričakovati je z ozirom na veliko važnost te zadeve obilne udeležbe in se vabijo k temu shodu vsi pomožni uradniki, katerim se po kakem naključju morebiti ni doposlalo posebno vabilo.

(K letošnjim vojaškim vajam) bodo poklicani rezervisti iz 1886., 1884. in 1882. leta, potrjeni dopolnilni rezervisti iz 1886. in 1888. leta, dalje jednoletni prostovoljci, ki imajo krajšo kot sedemletno službeno dolžnost, dalje vsi rezervisti, ki se lansko leto niso udeležili vojaških vaj.

(C. kr. deželna vlada) je Antonu Malečkarju s Prema priznala znesek 26 gld. 25 kr., ker je dné 18. februarija t. l. s svojo nevarnostjo rešil iz vode Marijano Malečkar.

(Imenovanje.) Mestni policijski zdravnik, g. dr. Fran Illner, je imenovan za zdravnika c. kr. državne železnice v Ljubljani namesto pokojnega dr. Fr. Ambrožiča.

(Ameriške jagode.) G. Peter Tomažič v Dervanji je l. 1885 iz Severne Amerike prinesel ameriške jagode, ki zoré v Ameriki v prvi, pri nas v drugi polovici junija; pridela se jih na štirijaskem sežnju 16—17 litrov. Rastline srednje vrste se dobé po 3 kr., korenine po 4 kr. Jagode so kakor orehi debele. V Mariboru so jih že mnogi nasadili. Dobivajo se pri županu v Dervanji, pošta Št. Lenart. Na razpolaganje jih je 17.000 komadov.

(Nova lekarna) je dovoljena v Ribnici na Dolenskem. Prošnje naj se v šestih tednih pošljejo c. kr. okr. glavarstvu v Kočevju.

(Razpisano) je mesto okrajnega sodnika pri c. kr. okr. sodišču v Mariboru ob desnem bregu Drave do 10. maja. Prosilci morajo biti zmožni slovenskega jezika.

(Učiteljske službe) so razpisane: Drugo mesto na dvorazrednici v Smarjeti, drugo mesto na dvorazrednici na Trebelnem, mesto voditelja na enorazrednici na Branskem Kalu mesto voditelja na enorazrednici v Dobovcu.

(Dvestoletnico) svojega obstanka praznoval bode dné 23. in 24. junija t. l. koroški pešpolk „grof Khevenhüller“ št. 7. Že sedaj se pripravljajo na slavnost, vsprej bode menda jako lep in obsežen. —rn.

(Duhovniške premembe v krški škofiji.) C. g. Jos. Schreiner, mestni kaplan v Beljaku, je dobil faro Zabrdec. V pokoj je šel č. g. Al. Fischer, častni korar in mestni župnik v Celovcu.

Raznoterosti.

— Moltke — mrtev. Umrl je eden prvih strategov tega stoletja, general Moltke. Bismarck sam je v državnem zboru večkrat priznal, da ima Moltke največ zaslug za zjedinenje nemške države. Da ni on vspešno vodil nemške vojske po bojiščih, nikdar bi se Bismarcku ne bilo posrečilo zjediniti Nemčije. Moltke sicer ni bil sam glavni poveljnik v vojnah, temveč je kot načelnik glavnega štaba z dobrimi načrti in sveti pripomogel do zmage. Moltke je bil rojen dné 3. oktobra 1800 v Parchimu kot sin bivšega pruskega stotnika Friderika barona Moltkeja. Moltke vstopil je v Kodanju v kadetsko šolo in je v 18. letu že bil častnik. Pozneje je Moltke prestopil kot poročnik v prusko vojsko. Po poldrugoletnem službovanju v Prusiji bil je poklican v višjo vojaško šolo in izstopivši iz te šole postal je učitelj na divizijski šoli v Frankobrodu ob Odri, potem je bil prestavljen k generalnemu štabu kot nadporočnik in je 1835. leta postal stotnik. Od 1835. do 1839. leta je bil Moltke v službi sultana Mahmuda. Preosnavljal je turško vojsko in se udeležil vojne proti Mehamedu Aliju. Pri Nisibisu dné 24. junija 1839 je bila turška vojna tepena, ker je njen poveljnik proti svetu Moltkejevemu bil stopil v ofenzivo. Po smrti Mahmudovi se je Moltke povrnil v domovino. 1842. l. se je poročil z Angličanko Mary pl. Burt, s katero je do njene smrti 1868. l. živel v srečnem zakonu. Otrok Moltke ni imel. Vrnivši se iz Turčije je Moltke vstopil v generalni štab, pa je kmalu bil prestavljen v Devin k generalnemu štabu 4. voja in postal major; 1845. leta je postal osebni pobočnik v Rimu živečega v katoliško vero prestopivšega pruskega princa Henrika. Po prinčevi smrti prišel je v Koblenec, kjer je ostal do 1848. l. Prihodnjih sedem let je bil načelnik generalnega štaba 4. voja v Devinu, 1850. l. je postal podpolkovnik, 1851. l. pa polkovnik. Imenovan prvim pobočnikom princa Friderika Viljema (pozneje cesarja Friderika III.), spremljal ga je 1856. l. v Moskvo h kronanju cesarja Aleksandra II. Po smrti načelnika generalnega štaba generala Reuherja je Moltke prevzel to mesto, ko je mej tem že bil postal generalni major. Njegovo delo so zmage Prusije 1864., 1866. in 1870. leta. Pokazal je, da zna v odločilnih trenutkih zbrati vkupe vojne sile, da zmaga sovražnika. 1870. leta je bil povzdignjen v grofa. Pozneje je bil voljen v državni zbor, kjer je le malo govoril in to le v vojaških vprašanjih. 1874. leta se je bil izustil, da bode Nemčija petdeset let morala varovati pridobitve svoje. Novi nemški cesar je odrinil Moltkeja iz javnega življenja, ker se ni vjemal z njegovimi nazori. Dné 3. avgusta 1888 je Moltke odšel v pokoj. Od tega časa se je malo slišalo o njem. Le ob njegovi devetdesetletnici se je pisalo več o njem. Z njim je Nemčija zgubila slovečega moža, njegove zgube pa posebno ne bodo čutili, ker mož itak že ni več deloval v javnem življenju in bi zaradi svoje visoke starosti v vojni najbrž ne bil več dosti koristil.

— Velikansko mesto. V Chicagu so velikanske hiše, kakeršnih ni nikjer drugod. Mnogo hiš je v deset, dvanajst in šestnajst nadstropij, da celó dvajset nadstropij. V jednom takem poslopju bilo je nedavno zbranih 20.000 oseb, več nego je država Illinois imela prebivalcev v začetku tega stoletja. Mesto je jako zdravo, ker je v njem jako mnogo javnih parkov. Sami parki merijo 2000 oralov, sprehajališč, obsajenih z drevoredi, je v mestu blizu 30 angleških milj v daljavi.

— Windthorstov spomenik v Afriki Kristijanska vas v severnem Sanzibaru je vsprejela ime Windthorst.

— Maščevanje. V Wallawalli v Severni Ameriki je 150 vojakov napalo ječo, v kateri je bil zaprt zločinec, ki je umoril vojaka. Kaznilnična straža je streljala na vojake in jih več usmrtila.

— Umor poštnega sluga. Po poročilih iz Arada je 26. t. m. nekdo slugi tamošnjega poštnega urada nakrat vrgel paprike v oči, potem ga umoril in pobral 9600 gld.

— Nerepublikansko. Oprava vagona, v katerem se vozi predsednik Zjedinenih držav, je stala 40.000 dolarjev. Malo kdaj se kak kralj vozi v tako drago opravljenem vlakcu. Ker je predsednik varčen mož, gotovo teh stroškov ni plačal iz svojega žepa. Nekateri listi obsojajo to potrato, češ, da nikakor ni republika.

Telegrami.

Dunaj, 28. aprila. Za velikim knezom Nikolajem odredilo se je šestdnevno dvorno žalovanje.

Dunaj, 28. aprila. Vlada predložila je zbornici poslancev načrt zakona, po katerem se dopušča oproščenje pristojbin pri premičnih zapuščinah oseb, ki nimajo avstrijskega državljanstva, v kolikor je zagotovljena vzajemnost. Brambeni minister je predložil zakon, s katerim se dopolnita paragrafa 17 in 52 vojnega zakona. — Finančni minister je naznanil, da je budgetni provizorij dobil najvišje potrjenje. — Knez Liechtenstein in tovariši predlagajo spremembo obrtnega zakona. Predsednik Smolka opazi, da ga je več poslancev pozvalo, da naj pokliče k redu poslanca Blocha, ker je bil zaklical poslancu Schneiderju, da spada v kaznilnico. Ta klic pa ni zaznamovan v stenografičnem zapisniku, torej on more misliti, da se ni prigodil. Poslanec Bloch poprime besedo in toži, da se ne gleda na enakopravnost vseh poslancev. Vsi klici protisemitov proti židom pridejo v zapisnik, ali narobe za žide ni varuha. On je res včeraj zaklical poslancu Schneiderju, da spada v kaznilnico. (Odobranje na levi. Pfuj-klici na skrajni levi.) Predsednik dá Blochu ukor in ko hoče še dalje odgovoriti, odtegne mu besedo. Poslanec Schneider pozvan od somišljenikov, da naj govori, začne: „Odrečem se besedi, ko je govoril samo žid.“ (Daljni nemiri. Klici; Nezaslišano.)

Rim, 27. aprila. „Tribuni“ se poroča iz Neapolja, da so včeraj in danes zaprli 22 oseb, ki so hujskale k izgredom dne 1. maja. Zaplenili so mnogo revolucijskih oklicev na vojake.

Rim, 28. aprila. Zastopniki 48 demokratičnih delavskih društev so sklenili pri včerajšnjem shodu, da naj imajo demonstracije dne 1. maja mirni značaj, nasprotni predlogi odklonili so se z 39 proti 7 glasom. — „Fracassa“ poroča iz Genua, da je privatna dinamična tovarna razletela se v zrak; 5 deklic je ubitih, več oseb ranjenih.

Berolin, 27. aprila. Pri krsti Moltkejevi stražijo častniki generalnega štaba. Na krsti leži palma, katero je poklonila cesarica Avgusta, v vznožju velik venec z zlato krono, darovan od cesarja.

London, 28. aprila. Reuterjevo poročilo iz Captowna. Angleški konzul poroča: Dva častnika južno-ameriške družbe bila sta dejanjsko napadena. Napadovalca še neso prijeli. Sodi se, da je portugalski častnik.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je rahlo delujoče, vspešno učinkujoče, prebavne organe vrejajoče zdravilno sredstvo. — Cena steklenici 10 kr. (300—75)

Slavno uredništvo!

V sabotni številki cenjenega svojega lista pisali ste v drugem članku, da se je pri volitvi I. razreda oddalo mnogo pooblastil omoženih volilk.

Ta trditev je povsem neosnovana, ker se je strogo pazilo na to, da so se oddajala jedino le taka pooblastila, koja postava dopušča.

Prej kok sem sprejel dotično glasovnico, je vselej prej zastopnik magistrata na podlagi uradnega poizvedovanja konstatiral, je li volilka omožena, ali ne.

Toliko v obrambo volilne komisije, ki je strogo postavno postopala.

Dr. Ivan Tavčar,
bivši načelnik volilni komisiji.

Slavno uredništvo!

V sabotni številki cenjenega svojega lista priobčili ste izjavo nekega G. Terdina.

V svoji lastnosti kot bivši načelnik volilni komisiji zahtevam na podlagi tiskovnega zakona, da priobčite sledeči popravek:

Ni res, da se je G. Terdina odrekla volilna pravica na podlagi mojega izreka, da mi je gospa pl. Čubrova izjavila se, da sovaruhu voliti ne dá.

Res je, da mi je omenjena gospa po g. Filipu Zupančiču sporočiti dala, da sovaruhu voliti ne pusti.

Res je, da sem G. Terdina, ko je hotel voliti, to povedal.

Res je pa tudi, da se mu ni dopustilo, da bi bil v imenu ml. Karola Tavčarja volil, to pa le

Izdajatelj: Anton Kržič.

zatogadelj ne, ker ni imel pismenega pooblastila matere in postavne zastopnice ml. volilca.

Komisija je namreč v soglasju vseh členov in posebno tudi v soglasju gosp. vladnega komisarja sklenila, da sovaruh kot tak nema še volilne pravice in da sme voliti le tedaj, če se izkaže s posebnim pooblastilom matere.

Moje postopanje v tej zadevi je bilo tem objektivnejše, ker mi je G. Terdina neprestano kazal svojo odprto glasovnico, na katero je bil tudi zapisal nekaj imen kandidatov, priporočanih po „Slovenskem društvu“.

Toliko v obrambo postopanja volilne komisije, ki je bilo gotovo v zakonu vtemeljeno.

Dr. Ivan Tavčar,
bivši načelnik volilne komisije.

Izjava.

Izrekam, da sem o priliki volitve III. razreda za mestni odbor na javnem mestnem trgu v pričo obilo zbranega občinstva gospoda Jos. Regalija, mizarskega mojstra v Ljubljani, neopravičeno goljufa imenoval in da je Marijino bratovščino ogoljufal.

Prekličem in obžalujem te od mene izrečene nepoštenosti in neistinosti besede in prosim tem potom odpuščanja.

Ljubljana, 28. aprila 1891.

Ivan Singer,
trg. pomočnik.

Izjava.

Podpisana volilka I. razreda za ljubljanski mestni zbor javljam s tem, da sem za letošnjo volitev pooblastilo dala svojemu zetu, g. Fr. Petriču, trgovcu v Ljubljani, moja hči pa je nevedé tudi podpisala pooblastilo drugemu.

Ker je za volitev veljavno le od mene podpisano pooblastilo, zato je govorica, da je hotel gosp. Fr. Petrič z mojim pooblastilom nezakonito postopati, neresnična.

V Ljubljani, dne 28. aprila 1891.

Ivana Več.

Javna zahvala.

V akademskem letu 1890/91 blagovolili so dalje darovati „Podpiralni zalogi slovenskih vseučiliščnikov v Gradeu“:

Gosp. dr. Bart. Glančnik, odvetnik in ravnatelj posojilnice v Mariboru	100 gld.
Slavna posojilnica v Celju	50
Duhovnik ljubljanske vladikovine, ki noče imenovan biti	10
Gosp. Ivan Jenko, c. kr. gimn. profesor v Gorici	5
Anton Kupljen, c. kr. notar v Črnomlju	2

Za vse te velikodušne darove izreka opravični odbor „Podpiralne zaloge slovenskih vseučiliščnikov v Gradeu“ plemenitim dariteljem v imenu revnih in podpore vrednih vseučiliščnikov slovenskih najtoplejšo zahvalo.

V Gradeu, dne 27. aprila 1891.

Dr. Gregorij Krek,
vseučiliščni profesor in zastopnik akad. senata,
predsednik in blagajnik.

Bogomil Krek,
drd. iur., tajnik.

Tuji.

26. aprila.

Pri *Maliču*: Horowiz, Herzog s soprogo, trgovca; Rankl, potovalec, in Fröhlich, z Dunaja. — Stolley in Steuer, trgovca, iz Prage. — Stoček iz Brna. — Streuber, potovalec,

iz Monakovega. — Kalcher, oskrbnik kaznilnice, iz Poreča. — Kren, potovalec, iz Gradea. — Višnikar iz Ribnice. — Bianchi s svakinjo iz Ajdovščine. — Oberstainer iz Trsta. — Balduin, podpolkovnik v pok., in Eliza pl. Balduin, iz Bolzana. — Treitz, c. in kr. stotnik konjice, iz Plevljev. — Falkenstein trgovec, iz Lipsije.

Pri *Stona*: Alfred vitez Kropatschek, c. in kr. general; Taufer, c. in kr. polkovnik, in Müller, iz Gradea. — Hrdlička, c. in kr. stotnik; Buchwald in Speiser, z Dunaja. — Gantar in Trevisiani iz Celja. — Tramte, učitelj, iz Kamnika. — Wester, vikar, iz Otaleša. — Jeglič s soprogo iz Logatca. — dr. Schmidinger, polkovni zdravnik, s soprogo, iz Spljeta. — Schindler, inženir, s soprogo, iz Beljaka. — Koos Josip iz Liherca. — Lukšič, potovalec iz Brna. — Wakonig iz Litije. — Nördlinger, trgovec, iz Nemčije.

Pri *avstrijskem caru*: Krainz, potovalec, z Dunaja. — Heinschitz, zlatar, iz Novoga Sada.

Pri *bavarskem dvoru*: Antosiewicz iz Ljubljane.

Pri *Južnem kolodvoru*: Stepp, železniški uradnik, iz Rovinja. — Schmidl, potovalec, z Dunaja.

Umrli so:

24. aprila. Marija Bitene, strugarjeva hči, 1¹/₂ meseca, Emonska cesta 10, atrofija.

25. aprila. Jernej Čermelj, branjevčev sin, 5 mesecev Vegove ulice 8, catarrh. intest

26. aprila. Katarina Kane, zasebnica, 72 let, Pred igriščem 2, encephalitis.

V bolnišnici:

23. aprila. Jožef Glavič, gostač, 66 let, scrophulose.
24. aprila. Marija Hudobiunig, gostija, 73 let, marasmus.
— Leopold Jocič, gostač, 44 let, atrofie cerebri.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu				
27	7. u. zjut.	733.4	7.0	sl. jzpad	dež	0.10
	2. u. pop.	733.3	14.8	sl. zapad	oblačno	dež
	9. u. zveč.	732.6	8.6	sl. vzh.	jasno	

Srednja temperatura 10.1°, za 0.5° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)
28. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92 gld 65 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16%	92 " 60 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 80 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 80 "
Akcije avstr.-ogerske banke	992 " "
Kreditne akcije	299 " 50 "
London	116 " 65 "
Srebro	" " "
Francoski napoleon.	9 " 28 "
Cesarski cekini	5 " 51 "
Nemške marke	57 " 22 ¹ / ₂ "

Na Starem trgu št. 4
oddaje se

prodajalnica

takoj ali za mesec avgust.

Natančneje: Stari trg števil. 5, II. nadstropje. (3—1)

POMLADNI GLASI

posvečeni
SLOVENSKI MLADINI.

Uredil in založil CIRILSKI.

V Ljubljani, 1891. Tiskala »Katoliška Tiskarna«.

Ta knjižica, ki se radi mične vsebine in krasne oblike sama priporočila, stane brošir 30 kr., trdo vezana 40 kr. — Kdor naroči skupaj 10 izvodov, dobi en izvod po vrhu. (10—5)
Katoliška Bukvarna.

Obliž za kurja očesa.

Najboljše sredstvo, da se odpravijo kurja očesa in trda koža. Bolečina kmalu mine in čez nekoliko dni se kurje oko odstrani. Škatljica 40 kr.

Edino

pravo

le pri

Univerzalni hranilni prašek.

Neobhodno potreben v kuhinji! Ako se ga dene, kar ga gré na noževo ost, k mesu ali sočivju med kuhanjem, naredi jed prebavljivo in okusno. Neobhodno potreben za namizo! Kar ga gré na eno nožno ost naj se ga zavžije z vodo ali z vinom in vse napenjanje in težave v želodec so odstranjene. Škatljica po 75 kr.

SIGMUND-u MITTELBACH-u, KREBS-APOTHEKE!

Kričistilne in zdravilne kroglice

za čiščenje krvi in odstranjenje vseh slabih sokov. Čiščenje želodca. — Škatljica po 26 kr. in 40 kr. Zavitek s 6 škatljicami (10-6) 1 gld. 5 kr.

Dunaj,
Am hohen Markt,
Palais Sina 8.

Obliž za protin in revmatizem.

Izvrstno sredstvo pri protinu, revmatizmu, bolečini v prsih in hrbtu, bulah protina, trganji po udih in izpahnenji. Komad po 25 kr. in 1 gld. 5 kr.